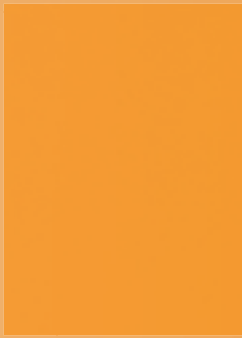
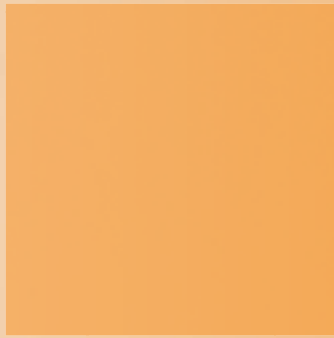
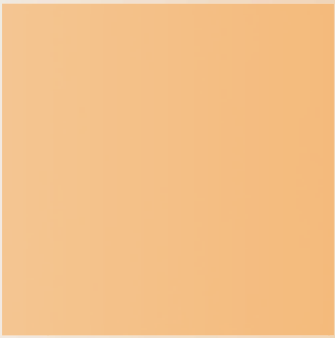
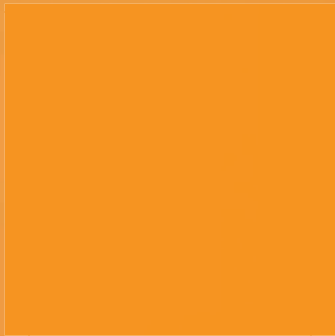

HOOFDLIJNEN VAN HET DEFENSIE MATERIEEL PROCES

© MINISTERIE VAN DEFENSIE, 2007

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	6
2	HET DEFENSIE MATERIEEL PROCES	8
	2.1 MANDATERING	8
	2.2 SPOEDPROCEDURES	9
3	GENERIEKE ASPECTEN IN DE DMP FASEN A T/M D	10
	3.1 DE SPECIFICATIE VAN DE BEHOEFTE	10
	3.2 DE ANALYSE VAN DE CONSEQUENTIES	11
	3.3 DE VERWERVINGSSTRATEGIE	11
	3.4 DE TIJDSPANNING EN DE KOSTENRAMING	11
	3.5 ASPECTEN VAN BELANG BIJ DE REALISATIE VAN DE BEHOEFTE	12
	3.6 SPECIFIEKE ASPECTEN PER DMP-FASE	12
4	FASEN VAN HET DMP	13
	4.1 DE BEHOEFTESTELLINGS- OF A-FASE	13
	4.1.1 NATIONALE EN INTERNATIONALE AFSTEMMING	14
	4.1.2 WAPENBEHEERSINGS- EN WAPENEXPORTASPECTEN	14
	4.2 DE VOORSTUDIE- OF B-FASE	15
	4.3 DE STUDIE- OF C-FASE	16
	4.4 DE VERWERVINGSVOORBEREIDINGS- OF D-FASE	16
	4.5 DE EVALUATIE OF E-FASE	17
5	INFORMATIE AAN DE TWEDE KAMER	18
	5.1 INFORMATIE OVER NIET-STRATEGISCHE PROJECTEN	18
	5.2 INFORMATIE OVER NIET-GEMANDATEERDE STRATEGISCHE PROJECTEN	19
	5.2.1 MATERIEELPROJECTENOVERZICHT (MPO)	19
	5.2.2 ACTUALISATIE	19
	5.2.3 DEPARTEMENTAAL JAARVERSLAG	20
	5.3 COMMERCIEEL VERTROUWELIJKE INFORMATIE	20
	5.4 AUDITS	21
	5.5 REGELING GROTE PROJECTEN	21

1 INLEIDING

Investerings in defensiematerieel, informatiesystemen en vastgoed zijn complex. Er zijn veel betrokkenen, niet alleen binnen Defensie maar ook daarbuiten: bewindslieden, verschillende ministeries, het parlement, de media, nationale onderzoeksinstituten en industrieën, buitenlandse overheden en industrieën, en organisaties voor internationale samenwerking.

Projecten kunnen zich over vele jaren uitstrekken, terwijl de internationale verhoudingen, de technologie en de markt niet stil blijven staan. Met investeringsprojecten kan zeer veel geld zijn gemoeid.

Voor de sturing en beheersing van investeringsprojecten zijn spelregels nodig, onder andere met het oog op een toereikende (juist en volledig) en tijdige informatievoorziening aan de bewindslieden en de Tweede Kamer. Sinds de jaren tachtig van de vorige eeuw voorziet, naast de in de begroting opgenomen informatie, het Defensie Materieel Proces (DMP) hierin.

Het DMP is van toepassing op alle investeringsprojecten, strategisch en niet-strategisch, met een financiële omvang van meer dan 5 miljoen euro. Onder 'strategisch materieel' wordt begrepen al het materieel waarop artikel 296 van het EG-verdrag betrekking heeft. Niet-strategisch materieel betreft daarmee onder meer zaken als tenten, aggregaten en eenvoudige bedrijfswagens, alsmede bedrijfsvoeringsprojecten op het gebied van onder meer vastgoed en ICT. De informatievoorziening over niet-strategische projecten verloopt via de begroting en het departementaal jaarverslag.

Het DMP wordt ten minste eenmaal in de vijf jaar geëvalueerd om het, onder meer op basis van "lessons learned", aan te passen aan nieuwe inzichten en regelgeving en aan wijzigingen in de besturingsstructuur van Defensie. De voorlaatste aanpassingen van het DMP dateren uit 2002. In 2006 is het DMP opnieuw geëvalueerd en aangepast, waarover de Tweede Kamer is geïnformeerd met de brief van 16 juni 2006 (Kamerstuk 27 830 nr. 39). De vaste commissies voor Defensie en voor de Rijksuitgaven van de Tweede Kamer hebben op 15 december 2006 een notitie over het DMP aan Defensie verzonden, waarop Defensie een reactie heeft gegeven met de brief van 30 maart 2007 (Kamerstuk 27 830, nr. 43). Op 26 juni 2007 is hierover met de Tweede Kamer een algemeen overleg gevoerd (Kamerstuk 27 830, nr. 44).

Op basis van dit algemeen overleg is het DMP verder bijgesteld. Tijdens het algemeen overleg is toegezegd dat in het DMP aandacht zou worden besteed aan de wapenbeheersings- en wapenexportaspecten. Deze aspecten worden behandeld in paragraaf 4.1.2. De opsplitsing van de evaluatiefase (DMP-E) in twee afzonderlijke evaluatiemomenten is beschreven in paragraaf 4.5. De gang van zaken met betrekking tot het eventueel combineren van de DMP-fasen B, C en D is beschreven in hoofdstuk 5. In paragraaf 5.2.1 is het nieuwe materieelprojectenoverzicht beschreven.

Deze brochure is toegespitst op de hoofdlijnen van het aangepaste DMP en de informatievoorziening aan de Tweede Kamer.

De opbouw van deze brochure is als volgt. In hoofdstuk 2 worden de hoofdlijnen van het DMP beschreven. In hoofdstuk 3 wordt inzicht verschaft in de generieke aspecten die in de verschillende DMP-fasen aan de orde komen. Hoofdstuk 4 geeft een overzicht van de fasen van het DMP, inclusief de specifieke aspecten van elke fase. In hoofdstuk 5 komt de informatievoorziening aan de Tweede Kamer over DMP-projecten aan de orde.

2 HET DEFENSIE MATERIEEL PROCES

Met Prinsjesdag 2007 is het parlement met de beleidsbrief 'Wereldwijd dienstbaar' geïnformeerd over het defensiebeleid in deze kabinetsperiode. Op basis van het algemene defensiebeleid worden door middel van het bij Defensie gehanteerde Beleids-, Plannings- en Begrotingsproces (BPB-proces), de behoefte en vervolgens de investeringen vastgesteld. Het Defensie Materieel Proces (DMP) bevat de regels en aanwijzingen voor het per project uitwerken van de investeringsbehoefte. Het DMP voorziet in politieke besluitvorming op belangrijke keuzemomenten en voorziet in ambtelijke en politieke sturing gedurende de gehele doorlooptijd van projecten. Hiertoe is het DMP in een aantal fasen ingedeeld. Aan het einde van iedere fase worden de resultaten beschreven in een DMP-document, dat tevens voorstellen bevat voor de volgende fase. Op grond daarvan wordt beoordeeld of de volgende fase kan beginnen.

2.1 MANDATERING

Bij projecten in het kader van het DMP wordt onderscheid gemaakt in gemandateerde en niet-gemandateerde projecten. Bij niet-gemandateerde projecten is de besluitvorming voorbehouden aan de staatssecretaris van Defensie. Bij gemandateerde projecten heeft de besluitvorming plaats op ambtelijk niveau.

Projecten met een financiële omvang tussen de 5 en 25 miljoen euro worden in beginsel altijd gemandateerd.

Projecten met een financiële omvang vanaf 25 miljoen euro maar niet hoger dan 100 miljoen euro worden doorgaans gemandateerd. Voor strategische materieelprojecten heeft mandatering eerst plaats nadat de Tweede Kamer over de behoeftestelling is geïnformeerd.

Projecten van meer dan 100 miljoen euro worden niet gemandateerd. Het besluit tot mandatering hangt echter niet alleen af van de financiële omvang van het project. Ook complexiteit, politieke gevoeligheid en internationale, interdepartementale en interservice-aspecten spelen een belangrijke rol.

Een besluit tot mandatering betekent niet dat een blanco cheque wordt verstrekt: de mandatering heeft plaats binnen duidelijke grenzen met betrekking tot de factoren product, tijd, geld en projectorganisatie. Gedurende de uitvoering van een DMP-fase kunnen nadere aanwijzingen worden gegeven. De staatssecretaris kan ook een verleend mandaat opschorten of intrekken.

2.2 SPOEDPROCEDURES

In de praktijk is gebleken dat de periode tussen het informeren van de Tweede Kamer over een voorgenomen militaire missie en het daadwerkelijke moment van uitzending, soms te kort is om al het benodigde materieel volgens de reguliere procesgang van het DMP aan te schaffen. Afhankelijk van het uitzendgebied kan specifiek materieel nodig zijn, met de aanschaf waarvan in de plannen voor de langere termijn geen rekening is gehouden. De behoefte aan dit specifieke materieel ontstaat veelal pas in de aanloop naar, of tijdens, een missie. Om toch op tijd in het benodigde materieel te kunnen voorzien kan, bij wijze van uitzondering, gebruik worden gemaakt van spoed- of “fast track” procedures. Met deze procedures wordt beoogd het DMP sneller te doorlopen zonder de zorgvuldigheid van het proces aan te tasten, door:

- het (waar mogelijk) parallel uitvoeren van activiteiten,
- het (zo nodig) samenvoegen van stappen in het DMP,
- het beschikbaar stellen van extra personele capaciteit en / of
- het stellen van prioriteiten bij de informatievoorziening en de besluitvorming.

3 GENERIEKE ASPECTEN IN DE DMP FASEN A T/M D

Het DMP is onderverdeeld in vier fasen: de behoeftestelling (fase A), de voorstudie (fase B), de studie (fase C) en de verwervingsvoorbereiding (fase D). Deze afzonderlijke fasen worden toegelicht in hoofdstuk 4.

Bij het doorlopen van DMP-fasen A t/m D komt per fase een groot aantal aspecten telkens weer terug, zij het dat deze generieke aspecten steeds verder worden uitgewerkt en gepreciseerd.

Deze generieke aspecten zijn te verdelen in:

- de specificatie van de behoefte (kwalitatief en kwantitatief),
- de analyse van de consequenties,
- de bepaling van de verwervingsstrategie,
- de bepaling van de planning (tijd) en raming (geld), en
- behoeftevervullingsaspecten (inclusief projectorganisatie en risicobeheersing)

In elke DMP-fase hangen deze aspecten nauw met elkaar samen. Zo beïnvloedt de specificatie van de behoefte de analyse van de consequenties. De uitwerking van deze aspecten is echter ook in hoge mate een iteratief proces. Zo kan de analyse van de consequenties leiden tot een herijking van de kwalitatieve en kwantitatieve behoefte, of tot aanpassing van de planning en de raming.

3.1 DE SPECIFICATIE VAN DE BEHOEFTE

In het DMP wordt elke behoeftestelling nader uitgewerkt in een specificatie van de te verwerven capaciteit. Deze specificatie wordt zoveel mogelijk beschreven in functionele termen.

De specificatie van de behoefte omvat zowel kwalitatieve als kwantitatieve aspecten die in een ex ante evaluatie kunnen worden beoordeeld.

Bij de uitwerking van de behoeftespecificatie vormt de samenhang met beschikbare capaciteiten en andere behoeften en projecten een belangrijk aandachtspunt.

De specificatie van de behoefte vormt de basis van het DMP. Alle aspecten die tijdens het DMP-traject dienen te worden uitgewerkt zijn, direct dan wel indirect, afgeleid van de specificatie van de behoefte.

3.2 DE ANALYSE VAN DE CONSEQUENTIES

Consequenties zijn alle gevolgen die voortvloeien uit het voorzien in de behoefte maar die geen deel uit maken van de (operationele) behoefte zelf. Consequenties zijn altijd specifiek voor de behoefte maar kunnen op hoofdlijnen worden onderverdeeld naar:

- organisatorische consequenties,
- personele (inclusief opleidings- en ARBO-) consequenties,
- materieel-logistieke consequenties,
- bedrijfsvoeringsconsequenties,
- consequenties voor de informatievoorziening (inclusief informatiebeveiliging),
- infrastructurele consequenties en
- milieuconsequenties.

De eisen die voortvloeien uit de analyse van de consequenties maken, samen met de specificatie van de behoefte, deel uit van het eisenpakket.

3.3 DE VERWERVINGSSTRATEGIE

De verwervingsstrategie wordt onder andere bepaald door het beschouwen van de verschillende mogelijkheden om in de behoefte te voorzien, met inachtneming van de wettelijke eisen en randvoorwaarden waaraan Defensie als overheidsopdrachtgever gehouden is.

De voordelen van nationale en multinationale samenwerking, de mogelijkheden tot benutting van de nationale kennisinfrastructuur, de mogelijkheden tot inschakeling van de Nederlandse defensiegerelateerde industrie en overige nationale belangen zijn belangrijke aspecten die bij de uitwerking van de verwervingsstrategie worden betrokken.

3.4 DE TIJDSPLANNING EN DE KOSTENRAMING

Per verwervingsalternatief worden, binnen de gestelde kaders, de tijdsplanning en de kostenraming bepaald. Hierbij worden de totale levensduur en levensduurkosten ("Life-Cycle Costs", LCC) in beschouwing genomen, dat wil zeggen zowel investerings-, exploitatie- als afstotingskosten.

Naarmate gedurende het DMP-traject alternatieven afvallen dan wel meer nauwkeurige informatie beschikbaar komt, kunnen de tijdsplanning en de kostenraming verder worden gepreciseerd.

In samenhang met de baten (kwalitatief en kwantitatief) kunnen de levensduurkosten op verschillende momenten in het DMP-traject worden gebruikt bij de beoordeling van alternatieven. Bij deze beoordeling kunnen ook externe deskundigen worden ingeschakeld en kan gebruik worden gemaakt van aanvullende kostenbatenanalyses (KBA).

3.5 ASPECTEN VAN BELANG BIJ DE REALISATIE VAN DE BEHOEFTE

De uitwerking van de verschillende aspecten per DMP-fase heeft gevolgen voor de planning en uitvoering van volgende DMP-fasen. Het optreden van risico's en de mogelijkheid deze te beheersen, vormen hierbij een voortdurend punt van aandacht. Daarnaast zullen voortschrijdend inzicht en veranderde omstandigheden ook van invloed zijn op de voortgang en planning. Dit vereist de nodige flexibiliteit in de uitvoering en transparantie in de informatievoorziening, zodat de inbreng van alle betrokkenen in alle fasen van het proces steeds gewaarborgd blijft.

3.6 SPECIEFIEKE ASPECTEN PER DMP-FASE

Naast de bovenbeschreven generieke aspecten zijn er specifieke aspecten die alleen in bepaalde DMP-fasen aan de orde komen, bijvoorbeeld aspecten die samenhangen met de contractvorming. Deze worden, als onderdeel van de beschrijving van de afzonderlijke DMP-fasen, in het volgende hoofdstuk beschreven.

4 FASEN VAN HET DMP

DMP-projecten met een financiële omvang vanaf 25 miljoen euro doorlopen in principe altijd vier fasen: de behoeftestelling (fase A), de voorstudie (fase B), de studie (fase C) en de verwervingsvoorbereiding (fase D). Voor projecten van 250 miljoen euro of hoger of specifiek aangewezen projecten volgt nog een (ex post) evaluatie (fase E). Deze evaluatiefase kent een projectevaluatie en een gebruiksevaluatie.

Binnen het DMP wordt een onderscheid gemaakt tussen de behoeftestelling (DMP A) en de behoeftevervulling: de DMP-fasen B tot en met D (voorstudie, studie en verwervingsvoorbereiding).

Deze fasen worden opeenvolgend doorlopen. De resultaten van elke fase worden vastgelegd in een DMP-document. Na de D-fase begint de realisatie.

Hieronder worden de afzonderlijke DMP-fasen kort toegelicht. Uitgangspunt is steeds dat in elke fase, naast de fase-specifieke aspecten, alle in hoofdstuk 3 beschreven generieke aspecten in beschouwing worden genomen.

4.1 DE BEHOEFTESTELLINGS- OF A-FASE

Omdat de behoeftestelling sterk bepalend is voor het verloop van het behoeftevervullingsproces, verdient de A-fase bijzondere aandacht. De behoeften, die benodigd zijn voor de realisatie van de doelstellingen van Defensie worden op een inzichtelijke wijze afgeleid uit het beleid en de plannen. In het door Defensie gehanteerde Beleids-, Plannings- en Begrotingsproces (BPB-proces) wordt een integrale afweging gemaakt van investeringen op basis van de ambitie van Defensie en de beschikbare budgettaire kaders (de Defensiebegroting).

De weerslag van het BPB-proces wordt toegelicht in het behoeftestellingsdocument (A-document) waarin, zo mogelijk met behulp van studies, onderbouwd wordt weergegeven hoe Defensie in het licht van de verschillende mogelijkheden tot de behoeftestelling is gekomen.

Afgezien van de totstandkoming en de onderbouwing van de behoefte kunnen de vragen die hierbij aan de orde komen betrekking hebben op:

- de typering van de operationele of strategische behoefte, zowel in termen van kwalitatieve als in termen van kwantitatieve eisen,
- de probleemstelling en het afbreukrisico,
- het gebruik en de inzet van de te verwerven capaciteit,
- de gerelateerde capaciteiten,
- de gerelateerde behoeften en projecten,
- de relevante ontwikkelingen,
- het beleid, de regelgeving en de standaarden die van toepassing zijn,
- de raming van het benodigde budget en
- de toetsing van de doelmatigheid.

Het interne A-document en vervolgens de A-brief aan de Tweede Kamer moeten de antwoorden op deze vragen bevatten. Daarmee ontstaat inzicht in de afwegingen die hebben geleid tot de behoeftestelling en in de wijze waarop die tot stand is gekomen.

In deze fase dient een eerste inzicht te worden gegeven in mogelijke kosten en mogelijke effecten. Daarbij kan onder andere gebruik worden gemaakt van ervaringen uit het buitenland en eigen ervaringsgegevens.

4.1.1 NATIONALE EN INTERNATIONALE AFSTEMMING

Zowel op nationaal als op internationaal niveau heeft, vooral tijdens de A-fase maar ook tijdens andere fasen, afstemming plaats over investeringen.

Nationale afstemming heeft vooral plaats op interdepartementaal niveau. Hierbij komen ook de mogelijkheden aan de orde tot inschakeling van nationale kennisinstututen en van de Nederlandse defensiegerelateerde industrie.

Op internationaal niveau heeft zowel bilateraal als multilateraal overleg plaats over materieelinvesteringen, bijvoorbeeld in de Navo en het European Defense Agency (EDA). Hierbij wordt in een vroeg stadium bezien in hoeverre de operationele eisen die worden gesteld, kunnen worden geharmoniseerd. Daarbij komen ook mogelijkheden voor internationale samenwerking aan de orde.

4.1.2 WAPENBEHEERSINGS- EN WAPENEXPORTASPECTEN

Nederland is partij bij diverse internationale verdragen en andere internationale afspraken op het gebied van conventionele wapenbeheersing. Hieruit vloeit een uitgebreid stelsel van rechten en plichten voort. De specifieke uitvoeringsverplichtingen van wapenbeheersingsafspraken en -verdragen (zoals de uitvoering van inspecties en de vernietiging van materieel.) zijn veelal een verantwoordelijkheid van Defensie.

De uitvoeringsverplichtingen van wapenbeheersingsafspraken kunnen beperkingen of verboden opleggen aan de verwerving van bepaalde typen materieel, of de aantallen materieel beperken. Zo mogen geen antipersoneelsmijnen worden aangeschaft en is het aantal Nederlandse tanks en gevechtsvliegtuigen aan een maximum gebonden. Ook kunnen aan deze verplichtingen eisen verbonden zijn met betrekking tot kennisgeving en informatievoorziening en kan het materieel onderworpen worden aan internationale inspecties.

In het kader van het DMP worden de materieelbehoeften van de defensieonderdelen getoetst aan deze internationale verdragen en afspraken.

Wapenexportaspecten zijn in het kader van de verwerving van defensiematerieel alleen relevant voor zover er sprake is van internationale verboden of beperkingen tot het doen van zaken met andere landen, dan wel van (mogelijke) doorverkoop van defensietechnologie of -materieel. Deze aspecten worden bewaakt door het ministerie van Buitenlandse Zaken en het ministerie van Economische Zaken in overleg met het ministerie van Defensie.

4.2 DE VOORSTUDIE- OF B-FASE

Deze fase bouwt voort op de resultaten van de A-fase. Na besluitvorming over de A-fase worden specifieke aanwijzingen met betrekking tot product, tijd, geld en projectorganisatie vastgelegd voor de vervolgfases.

In de B-fase wordt de behoeftestelling vertaald in functionele en, waar mogelijk, technische eisen die aan het product moeten worden gesteld. Vervolgens wordt een marktverkenning uitgevoerd en worden productalternatieven onderzocht, inclusief mogelijke risico's.

Na vergelijking van alternatieven wordt een eerste selectie gemaakt van de meest haalbare alternatieven (de "long list"). Elk geselecteerd alternatief wordt getoetst aan de specificatie van de eisen en beoordeeld op de eerder genoemde criteria. Dit kan leiden tot bijstelling van de behoefte. Per alternatief wordt een raming van de levensduurkosten opgesteld. Op hoofdlijnen worden eisen aan de instandhouding opgesteld.

Er wordt een begin gemaakt met de nadere specificatie c.q. het ontwerp van het product. Ook wordt bezien of een onderzoek- en/of ontwikkelingstraject moet worden ingezet. In deze fase wordt gekeken naar mogelijkheden om de Nederlandse industrie bij het project te betrekken. De stichting Nederlandse Industriële Inschakeling Defensie-opdrachten (NIID) speelt hierbij een belangrijke rol.

4.3 DE STUDIE- OF C-FASE

In fase C vindt een verbijzondering plaats van de algemene eisen uit de vorige fase en wordt een lijst samengesteld met de meest in aanmerking komende alternatieven (de "short list"), die worden beoordeeld op de verbijzonderde eisen.

Aan het eind van deze fase volgt in principe een keuze voor een product van de plank dan wel, als dit niet mogelijk is, voor een ontwikkelingstraject, in beide gevallen al dan niet met beproeving. Soms wordt na goedkeuring van deze fase nadat een en ander op doel- en rechtmatigheid is getoetst, al een contract geplaatst, hetzij voor een ontwikkelingstraject dan wel voor de aanschaf van prototypes voor beproeving.

Bij projecten vanaf 100 miljoen euro voert Defensie in deze fase in bepaalde gevallen een kosten-batenanalyse (KBA) uit.

4.4 DE VERWERVINGSVOORBEREIDINGS- OF D-FASE

In de D-fase wordt de keuze voor een bepaald product en de leverancier gemaakt. In het algemeen wordt na afloop van deze fase, nadat een akkoord voor kredietopening is verleend, een contract getekend.

Tijdens de verwervingsvoorbereidingsfase worden, op basis van de eisen en de vigerende regelgeving op gebied van vererving, offertes gevraagd van de potentiële leveranciers. Na bestudering van de aanbiedingen en eventuele onderhandelingen met de uiteindelijk gekozen leverancier wordt aan het einde van deze fase, na kredietopening, een contract gesloten.

Bij projecten vanaf 100 miljoen euro voert Defensie in deze fase in bepaalde gevallen een maatschappelijke KBA uit.

4.5 DE EVALUATIE OF E-FASE

Voor DMP-projecten met een financiële omvang van 250 miljoen euro of meer volgt nog een DMP-evaluatie (DMP-fase E). Ook voor DMP-projecten met een geringere financiële omvang kan tot een DMP-evaluatie worden besloten. Overwegingen hierbij kunnen zijn de complexiteit van het project zelf of van de samenhang met andere projecten, of bijzondere aspecten die verband houden met internationale samenwerking, politieke gevoeligheid, commerciële facetten of publieke en parlementaire belangstelling.

DMP-evaluaties omvatten twee afzonderlijke evaluatiemomenten: een evaluatie direct na afsluiting van het project (projectevaluatie) en een evaluatie enige tijd na ingebruikname (gebruiksevaluatie). De projectevaluatie behelst een evaluatie van het projectverloop en wordt door het projectteam uitgevoerd. De gebruiksevaluatie richt zich op de gebruikservaringen en wordt uitgevoerd door de gebruikers, in veel gevallen het betrokken defensieonderdeel. Over de resultaten van de projectevaluatie wordt de Tweede Kamer per brief geïnformeerd. De resultaten van de gebruiksevaluatie worden verwerkt in het departementaal jaarverslag.

5 INFORMATIE AAN DE TWEDE KAMER

Bij de verstrekking van informatie over de voortgang van DMP-projecten aan de Tweede Kamer wordt een onderscheid gemaakt tussen informatie over niet-strategische en over strategische projecten.

De Kamer wordt over de niet-gemandateerde strategische materieelprojecten geïnformeerd met een brief over de A-fase en met brieven over de separate vervolgfases (B, C en D, en, indien van toepassing, E). De informatievoorziening over de overige projecten verloopt via de begroting en het departementaal jaarverslag.

De staatssecretaris van Defensie kan, in afwijking hiervan, na voltooiing van de behoeftestellingsfase een beargumenteerd voorstel aan de Tweede Kamer doen om over de voortzetting van het project een gecombineerde B/C-brief en vervolgens een D-brief, dan wel een B/C/D-brief te sturen. Het combineren van de fasen B, C en D kan aan de orde zijn bij minder complexe projecten met een relatief geringe financiële omvang en bij projecten waarbij slechts één aanbieder op de markt is. Ook bij het eventueel combineren van fasen blijft het uitgangspunt dat een toereikende informatievoorziening aan de Kamer moet zijn gewaarborgd. In dit kader worden bij de voltooiing van de A-fase zo nodig aanvullende afspraken gemaakt over de aandachtspunten die bij de voortzetting van het project in de vervolgfases aan de orde moeten komen, inclusief de mogelijkheid om DMP-fasen te combineren.

Het combineren van fasen betekent niet dat er inhoudelijk stappen worden overgeslagen, maar dat het besluitvormingstraject verkort wordt door het integreren van rapportage- en besluitvormingsmomenten. Afwegingen die van invloed kunnen zijn bij het al dan niet combineren van fasen zijn:

- politieke gevoeligheid
- complexiteit
- financiële omvang,
- marktomvang
- spoed (in het geval van uitzendingen)

5.1 INFORMATIE OVER NIET-STRATEGISCHE PROJECTEN

De Tweede Kamer wordt over investeringen met betrekking tot niet-strategische projecten geïnformeerd via de begroting en het jaarverslag. Wanneer daartoe aanleiding is zal de Tweede Kamer via een afzonderlijke brief worden geïnformeerd, zodat te allen tijde een tijdige en volledige informatievoorziening blijft verzekerd.

5.2 INFORMATIE OVER NIET-GEMANDATEERDE STRATEGISCHE PROJECTEN

In het geval van niet-gemandateerde strategische materieelprojecten wordt de Tweede Kamer, aan het einde van elke DMP-fase, met een brief geïnformeerd over de resultaten en de voornemens voor de volgende fase.

5.2.1 MATERIEELPROJECTENOVERZICHT (MPO)

Met de brief van 16 juni 2006 is de Tweede Kamer geïnformeerd over de uitkomsten van de jongste evaluatie van het DMP. Naar aanleiding hiervan heeft de Tweede Kamer laten weten behoefte te hebben aan meer strategische, beter samenhangende en minder technische en versnipperde informatie over materieelprojecten. Defensie is hierop ingegaan in de brief van 30 maart 2007. Vervolgens is op 26 juni 2007 een algemeen overleg met de Kamer gehouden over het DMP.

Om te voorzien in de informatiebehoefte van de Tweede Kamer en conform de afspraken gemaakt tijdens dit algemeen overleg, wordt met ingang van september 2007 jaarlijks het materieelprojectenoverzicht (MPO) samengesteld. Dit overzicht geeft de stand van zaken weer van zowel de strategische materieelprojecten van meer dan 25 miljoen euro als van de politiek gevoelige materieelprojecten, waarvoor in de komende vijf jaar uitgaven zijn geraamd. Het overzicht kan worden beschouwd als een verdieping van de informatie over materieelprojecten die in de defensiebegroting is opgenomen. Per project wordt onder meer uiteengezet hoe een materieelproject past in het defensiebeleid en hoe het project samenhangt met andere materieelprojecten. Het parlement krijgt zo meer inzicht in het bredere kader waar een materieelproject in past. Het MPO zal zowel in drukvorm als op internet worden gepubliceerd (<http://www.defensie.nl/materieelprojecten>).

5.2.2 ACTUALISATIE

In de eerste suppletore begroting worden de belangrijkste veranderingen weergegeven ten opzichte van de in september in de begroting en het MPO verschaft informatie over DMP-projecten.

5.2.3 DEPARTEMENTAAL JAARVERSLAG

In het departementaal jaarverslag, dat wordt gepubliceerd op de derde woensdag in mei, wordt een kwalitatieve analyse gegeven van de voortgang en realisatie van de projecten in het voorgaande begrotingsjaar en worden waar mogelijk trends aangegeven met daaruit voortvloeiende "lessons learned".

5.3 COMMERCIEEL VERTROUWELIJKE INFORMATIE

Ten einde de onderhandelingspositie van Defensie zo veel mogelijk te waarborgen, wordt in de begroting voor projecten die nog niet in de realisatiefase zijn slechts het budget per begrotingsartikel-onderdeel zichtbaar gemaakt. Om de Tweede Kamer toch zo volledig mogelijk te informeren, wordt financiële projectinformatie op commercieel vertrouwelijke basis verstrekt.

Alleen voor projecten die in de realisatiefase zijn, waarvan de contracten zijn gesloten en waarvan informatie over de financiële projectomvang dan ook niet meer hoeft te worden afgeschermd, wordt het exacte contractbedrag in de begroting opgenomen. Projecten die zich nog niet in dat stadium bevinden worden wel genoemd maar de financiële omvang wordt in bandbreedtes weergegeven. Deze zijn als volgt onderverdeeld:

- omvang < euro 25 miljoen,
- omvang > euro 25 miljoen maar < euro 50 miljoen,
- omvang > euro 50 miljoen maar < euro 100 miljoen,
- omvang > euro 100 miljoen maar < euro 250 miljoen en
- omvang > euro 250 miljoen.

Ook in de toelichting bij de projecten wordt de exacte omvang van het geraamde budget niet genoemd.

Mede met het oog op de onderhandelingspositie van Defensie wordt bij jaar-rapportages gedetailleerde financiële informatie in principe in een afzonderlijke commercieel vertrouwelijke bijlage opgenomen. Om dezelfde reden wordt gedetailleerde financiële informatie ook in de verschillende DMP-brieven in principe als commercieel vertrouwelijk aangemerkt. Om de Tweede Kamer toch volledig inzicht te blijven geven in de financiële gegevens wordt ook bij DMP-brieven een commercieel vertrouwelijke bijlage gevoegd. Wanneer (financiële) informatie vertrouwelijk aan de Tweede Kamer wordt aangeboden zullen de redenen hiervoor worden toegelicht. Het uitgangspunt voor de informatievoorziening aan de Tweede Kamer blijft openbaarheid. Alleen als de positie van Defensie kan worden geschaad wordt informatie verstrekt op basis van vertrouwelijkheid.

5.4 AUDITS

In het kader van de voorbereiding van de besluitvorming beoordeelt de Audit Dienst Defensie (ADD) de DMP-documenten en adviseert de ADD de leiding hierover. Bij de projecten in het kader van de Regeling Grote Projecten (RGP) voert de ADD ten behoeve van de Tweede Kamer een audit uit naar de kwaliteit en volledigheid van de informatie, het projectbeheer, de toegepaste calculatiemethoden en risicoanalyses, het realiteitsgehalte van de financiering en de budgettaire inpassing. Voorts voert de ADD, op verzoek van verwervende instanties, onderzoeken uit bij leveranciers naar de prijsstelling van contracten en adviseert de ADD de opdrachtgevers terzake.

Bij voltooiing van de projectevaluaties (DMP-fase E) voert de ADD onderzoeken uit naar de kwaliteit en volledigheid van de informatie in de projectevaluatierapporten.

De (politieke) leiding van Defensie kan, bijvoorbeeld naar aanleiding van vragen van de Algemene Rekenkamer of de Tweede Kamer, de ADD opdracht geven een audit uit te voeren. De ADD rapporteert haar bevindingen door middel van een rapport aan de opdrachtgever.

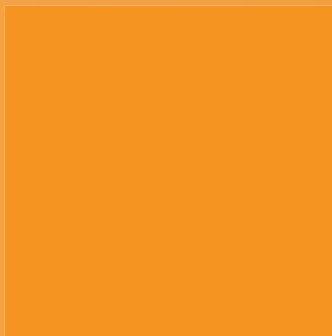
5.5 REGELING GROTE PROJECTEN

De Regeling Grote Projecten (RGP), zoals vastgesteld door de Tweede Kamer op 22 juni 2006, is van toepassing op specifiek daartoe aangewezen projecten van de gehele Rijksoverheid.

De Kamer kan een DMP-project aanwijzen tot groot project in het kader van de RGP indien zij van mening is dat haar controlerende taak vereist dat een meer uitgebreide en toegespitste informatievoorziening noodzakelijk is.

Het DMP gaat uit van het informeren van de Kamer per fase. De RGP gaat uit van een vaste periodiciteit. De informatievoorziening aan de Kamer in het kader van het DMP kan worden gecombineerd met de rapportages in het kader van de RGP.

UITGAVE

Ministerie van Defensie
September 2007

ONTWERP & VORMGEVING

Sectie Grafische Vormgeving KL
Frederikkazerne Den Haag

TEKST

Ministerie van Defensie

FOTOGRAFIE

Audiovisuele Dienst Defensie

INTERNET

www.defensie.nl/materieelprojecten

